

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Rauman kaupunki	Marja-Leena Alho	marja-leena.alho@rauma.fi	28.11.2017	Sosiaali- ja terveysvaliokunta

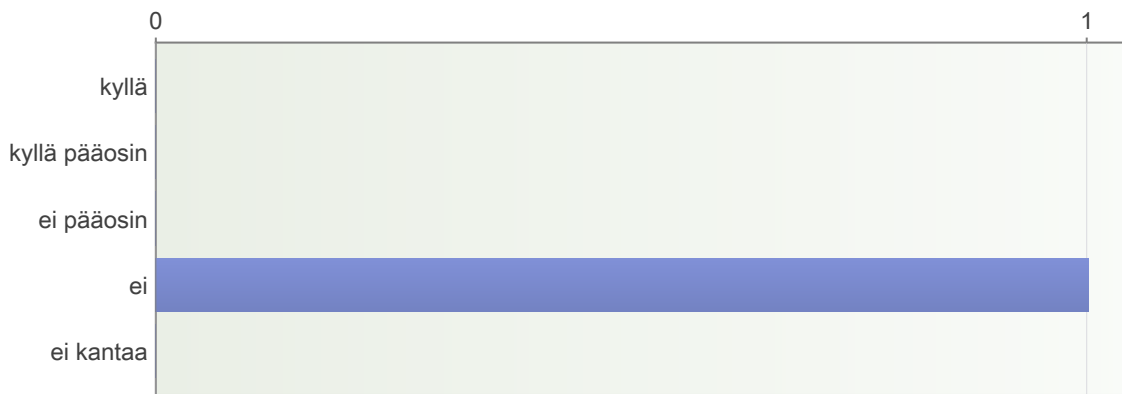
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

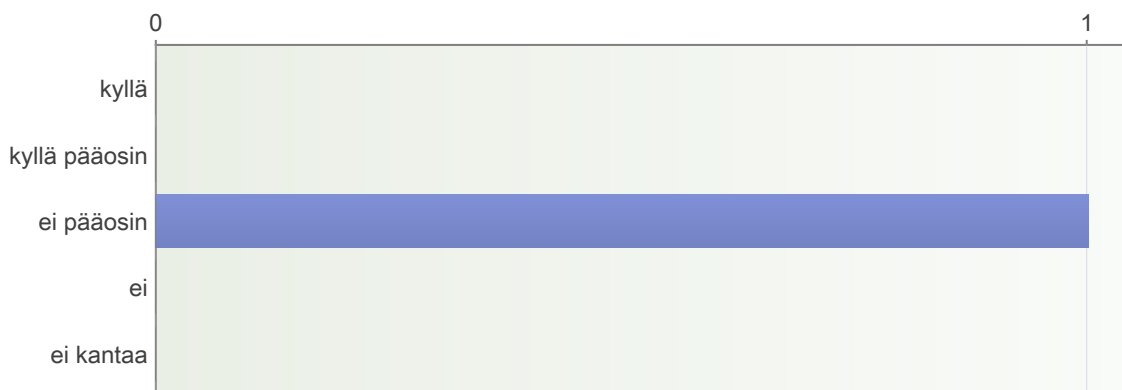
Vastaajien määrä: 1

-

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen edellyttää, että ennaltaehkäisyyn annetaan riittävästi voimavaroja ja mikäli hoitoa tai huolenpitoa tarvitaan on sen saaminen yhdenvertaista ja helppoa jokaiselle. Lakiehdotuksessa esitetty järjestelmä on asiakkaan kannalta liian monimutkainen.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

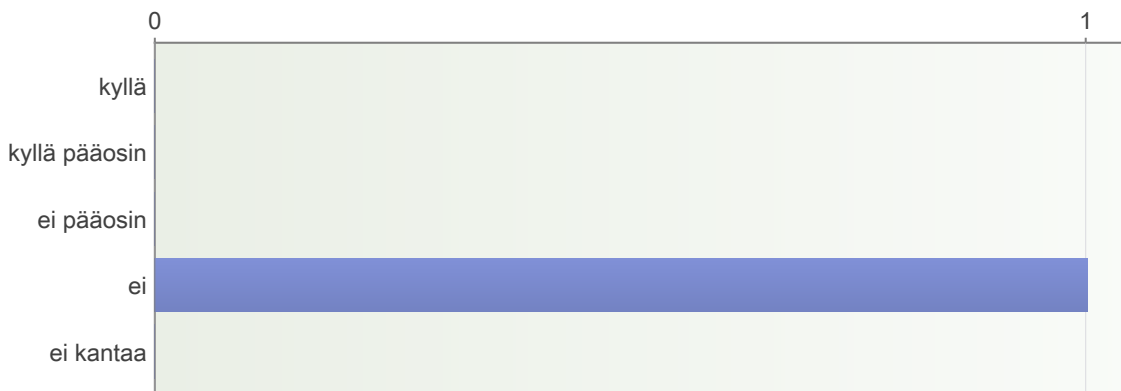
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiehdotuksessa rajataan sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluntuottajan vaihto-oikeus 6 kk:een. Jos asiakas huomaa valinneensa itselleen sopimattoman palveluntuottajan esim. palvelutarpeen muuttuessa, järjestelmä on jäykkä. Henkilökohtaisen budjetin yhteydessä asiakkaalla ei ole mahdollisuutta valita liikelaitoksen palveluja. Sama koskee asiakassetelin käyttöä. Asiakkaalla ei siis ole mahdollisuutta yhdistää sekä liikelaitoksen että yksityisen palveluntuottajan palveluja asiakasseteliin tai henkilökohtaiseen budjettiin.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

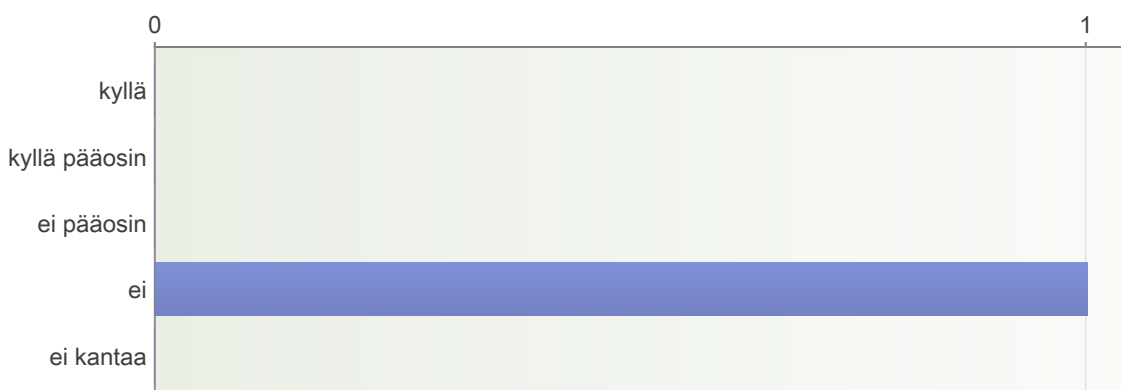
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kts. edellinen vastaus

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

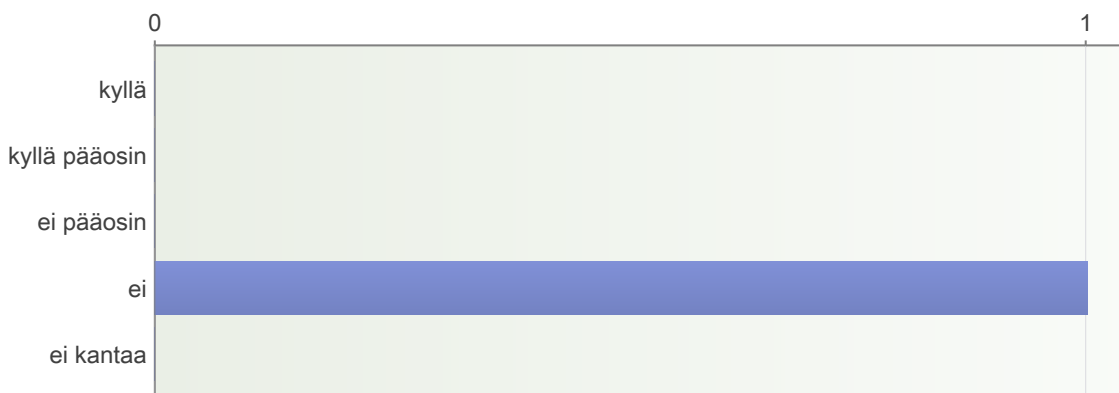
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitykseen kirjattu asiakassuunnitelma on erinomainen asia. Ongelmana on, että kukin toimija niin maakunnan liikelaitos, sosiaali- ja terveyskeskus kuin suunhoidon yksikkö ovat omalta osaltaan vastuussa suunnitelman laatimisesta. Kokonaisuus on maakunnan liikelaitoksen vastuulla. Lisäksi palvelujen tuottajat ovat velvollisia noudattamaan asiakassuunnitelmaa. Lakiesityksessä ei ole kirjattu, miten toteutusta valvotaan.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

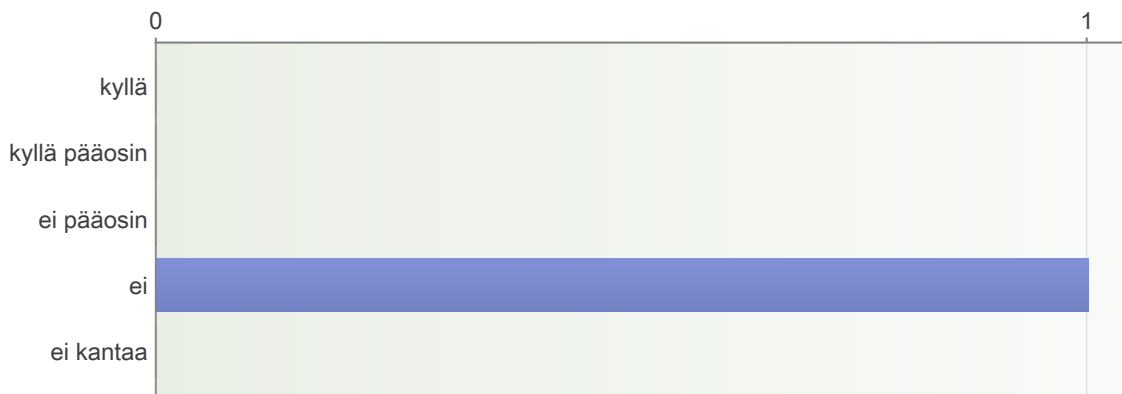
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitos ja sen sisällä toimivan sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelujen käyttö pystytään integroimaan. Asiakassetelin ja muiden sosiaali- ja terveyskeskusten palvelut ovat irrallisia. Vähän ja satunnaisesti palveluja tarvitsevan asiakas ei integraatiota tarvitse.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

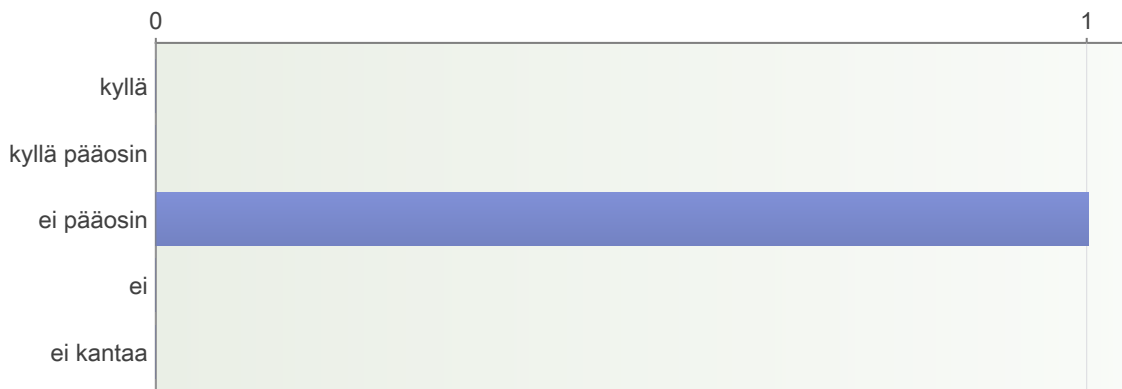
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä ei järjestämistä ja tuottamista ole riittävästi erotettu toisistaan. Asiakassetelien myöntäminen tulisi kuulua järjestäjälle eli maakunnalle eikä maakunnan liikelaitokselle.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

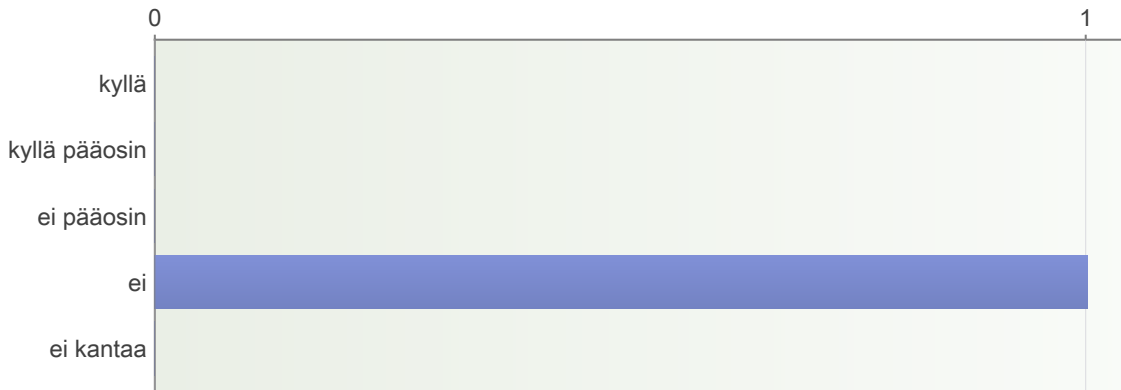
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Menossa olevissa palvelusetelikoikeiluissa asiakkaan tärkein syy vaihtaa palveluntuottajaa on asiakaskyselyjen perusteella ollut mahdollisuus päästä nopeasti lääkärin vastaanotolle. Tämä ei anna hyvää ennustetta palveluinnovaatioiden käyttöönottoon valinnanvapauden lisäämisen avulla.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

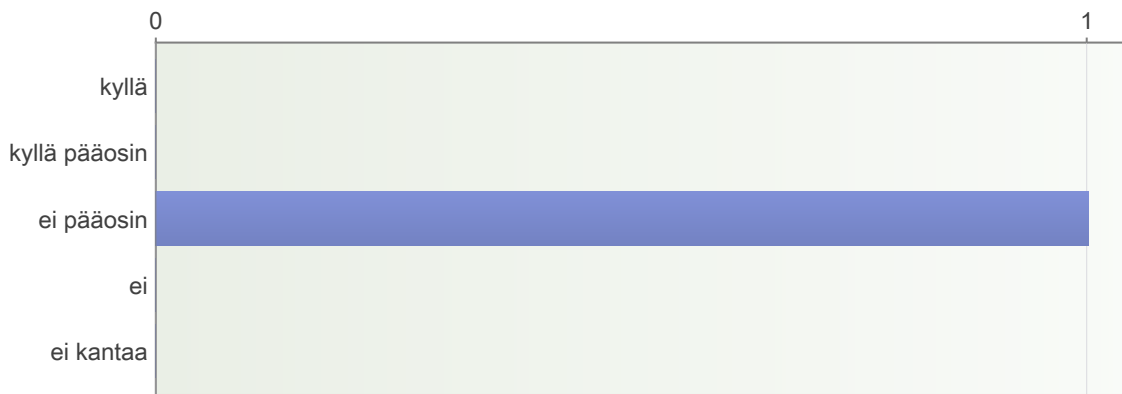
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys lisää selkeästi hallinnollista työtä. Maakunnan liikelaitos tekee ylimääräisiä palveluarviointeja asiakassetelin käytön yhteydessä. Lisäksi vaatimus erillisestä kirjanpidosta maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palveluissa edellyttää palkkakustannusten jyvittämistä esim. niiden yleislääkäreiden osalta, jotka toimivat sekä suoran valinnan vastaanotoilla sekä liikelaitoksen neuvolatoiminnassa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan vastuulla on huolehtia niistäkin maakunnan asukkaista, jotka asuvat alueilla, johon muut palveluntuottajat eivät joko huonon kannattavuuden tai sote-ammattilaisten vaikean saatavuuden vuoksi kykene palveluntuotantoa tarjoamaan. Lakiesityksessä ei ole mainittu, miten maakunnalle taataan riittävät resurssit ja mahdollisuus tuottaa palvelut myös näille asukkaille.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksen lakisääteisessä palveluvalikoimassa ei ole otettu huomioon kansansairauksien hoitoa. Sydänsairauksien, diabeteksen, tuki- ja liikuntaelinsairauksien sekä päihde- että mielenterveysongelmien hoitoketjujen sujuvuus on merkittävässä roolissa, kun pyritään terveyserojen kaventamiseen.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

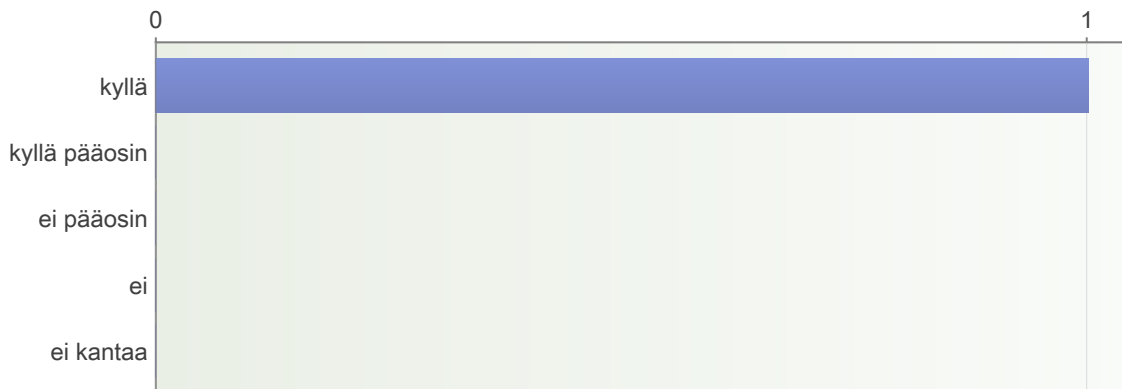

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

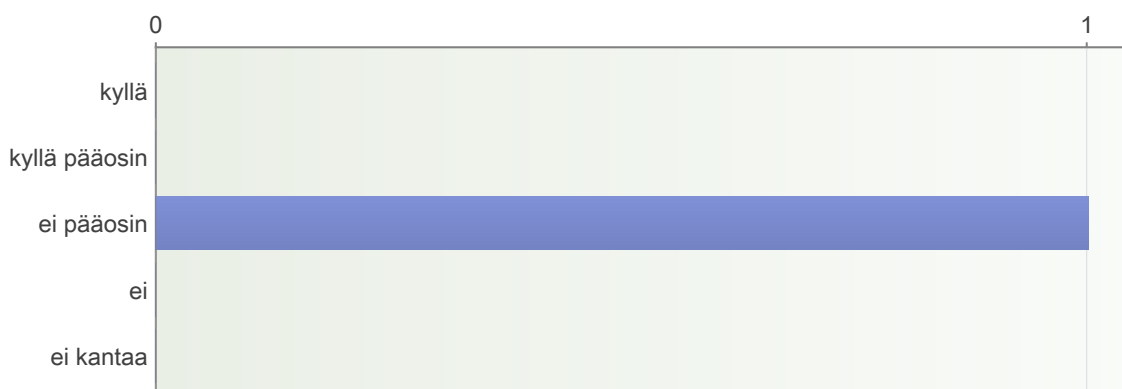

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

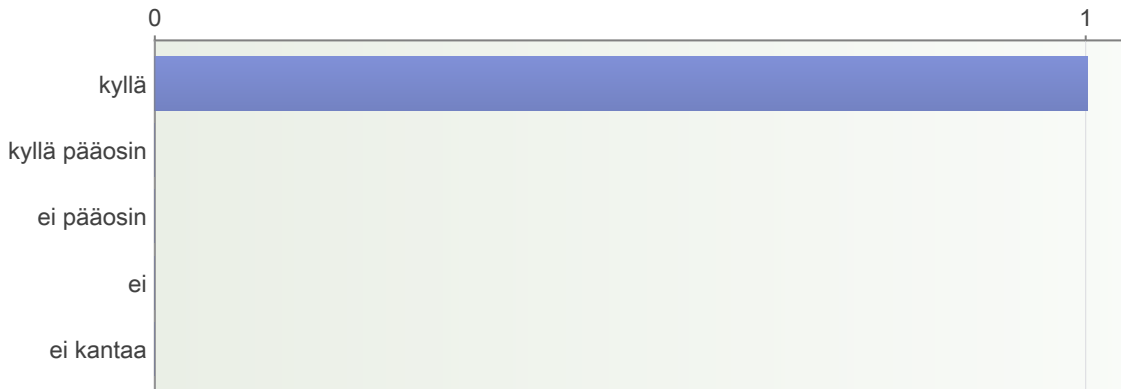
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveyskeskuksen suoran valinnan yhteydessä annetaan lakiesityksen mukaan sosiaalihuollon ammattihenkilön toimesta sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta. Maakunnan liikelaitokselle on määrätty muodostamaan ryhmä antamaan konsultaatiopalveluja sosiaali- ja terveyskeskuksiin ja ohjaamaan asiakas liikelaitoksen palveluihin. Sosiaalihuollon näkökulmasta kyseessä on ylimääräinen lenkki palveluketjussa. Sosiaali- ja terveyskeskuksen neuvonnan ja ohjauksen pitää kyetä ohjaamaan asiakas liikelaitoksen palveluihin, joissa kyetään arvioimaan sekä tuottamaan tarvittava palvelu.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

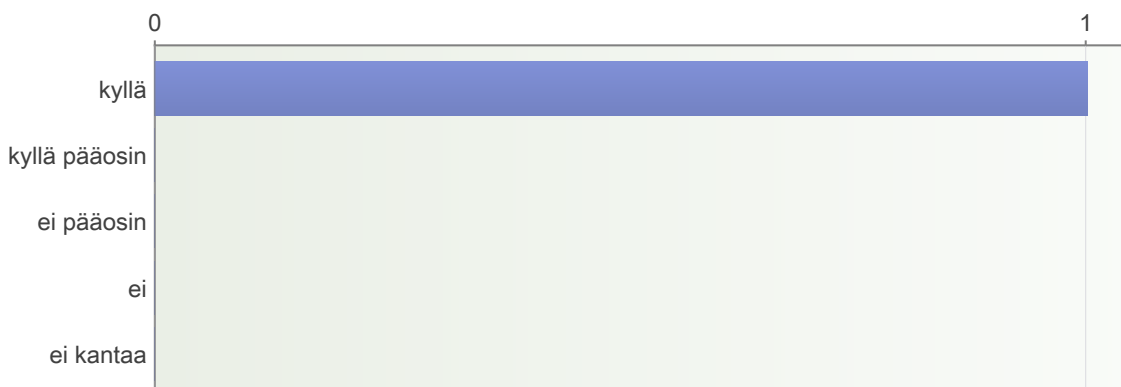

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

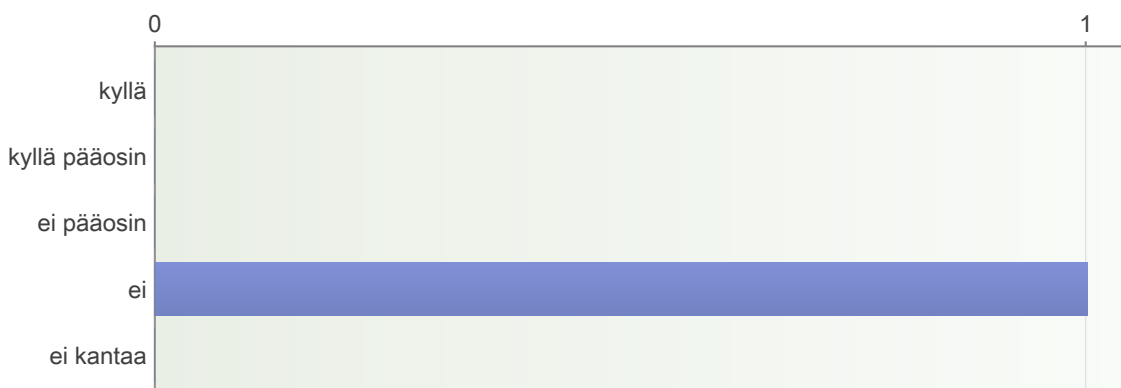
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin käyttö kirurgisissa toimenpiteissä aiheuttaa ylimääräisiä käyntejä hoitoketjussa. Toimenpiteen tarpeellisuuden voi arvioida vain kirurgi ja lisäksi toimenpiteen suorittava kirurgi tekee aina oman arvionsa toimenpiteen tarpeellisuudesta. Mikäli nämä ovat eri henkilöitä, käynnit tuplaantuvat, mikä tapahtuu asiakasseteliä käytettäessä. Edellytykset tuottaa kiireetöntä leikkaustoimintaa asiakassetelillä pitää sisältää ne palveluntuottajat, jotka täyttävät terveydenhuoltolain 45§:n vaatimukset ympärivuorokautisesta yhteispäivystyksestä.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

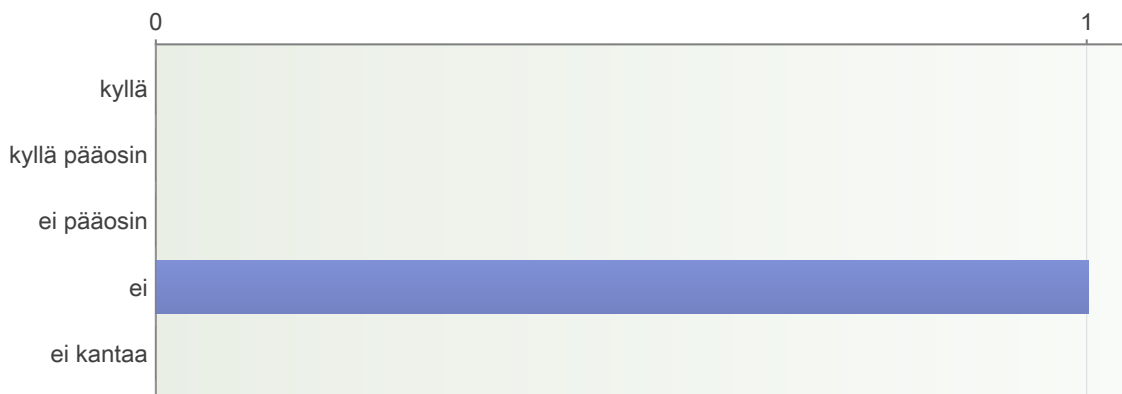
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kustannustehokkuus tarkoittaa toiminnan keskittämistä ja suuria volyymeja. Lakiesitys hajauttaa tuotantoa.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

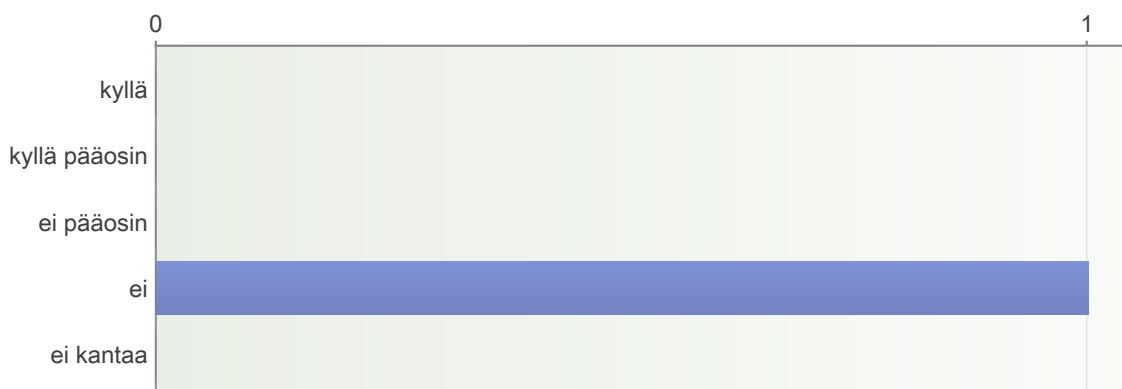
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys sisältää suuren riskin ortopedien siirtymiseen pois maakunnan liikelaitoksen palveluksesta ja siten traumatologisen päivystyksen etääntymiseen ainoastaan yliopistollisten keskussairaaloiden yhteyteen.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

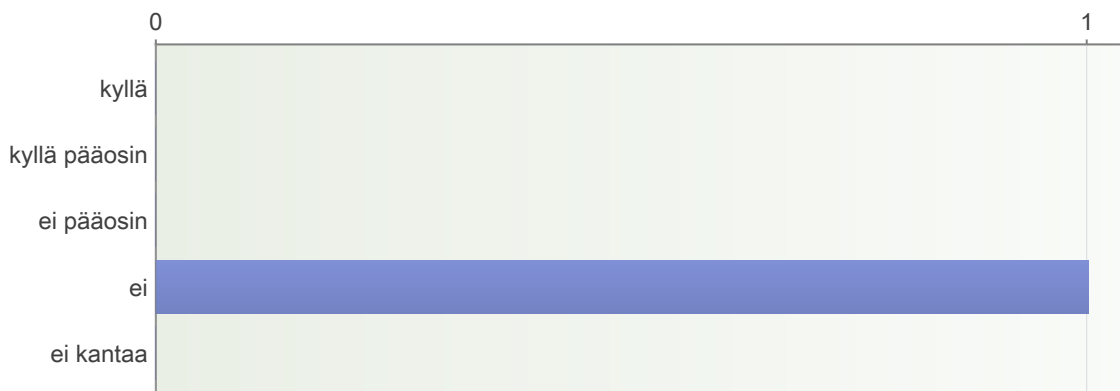
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä asiakassetelin arvo on määriteltävä siten, että asiakkaalla on tosiasiallinen mahdollisuus valita sillä maakunnan hyväksymä palveluntuottaja. Lakiesityksessä ei siis lue, että palvelu maakunnan liikelaitoksessa tai asiakassetelillä muulla palveluntuottajalla olisi asiakkaalle asiakasmaksuna samansuuruinen. Asiakassetelin käyttö ei ole yhdenvertaista vaan käytön mahdollisuuteen vaikuttaa asiakkaan varallisuus.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin käyttö on liikelaitoksen tehtävä. Maakunnalla järjestäjänä pitäisi olla ohjausmekanismi asiakassetelin käyttöön.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

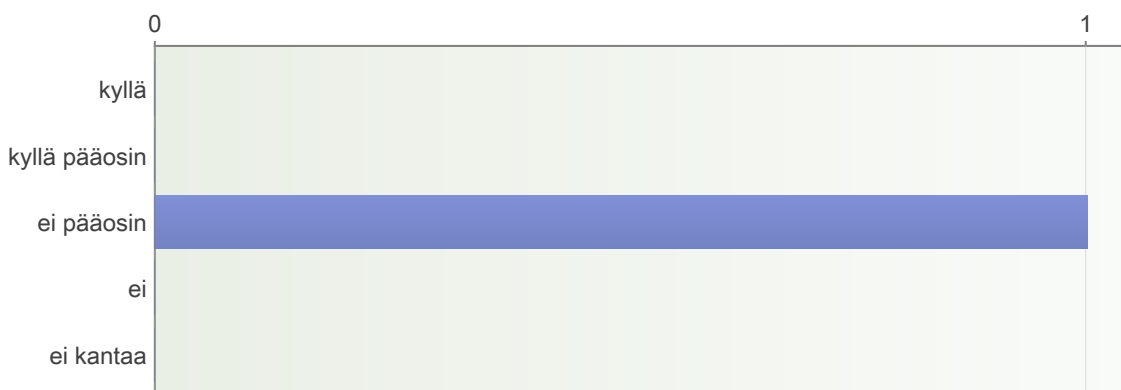
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla ei ole mahdollisuutta käyttää maakunnan liikelaitoksen tuottamia palveluja, jos hän valitsee henkilökohtaisen budjetin.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

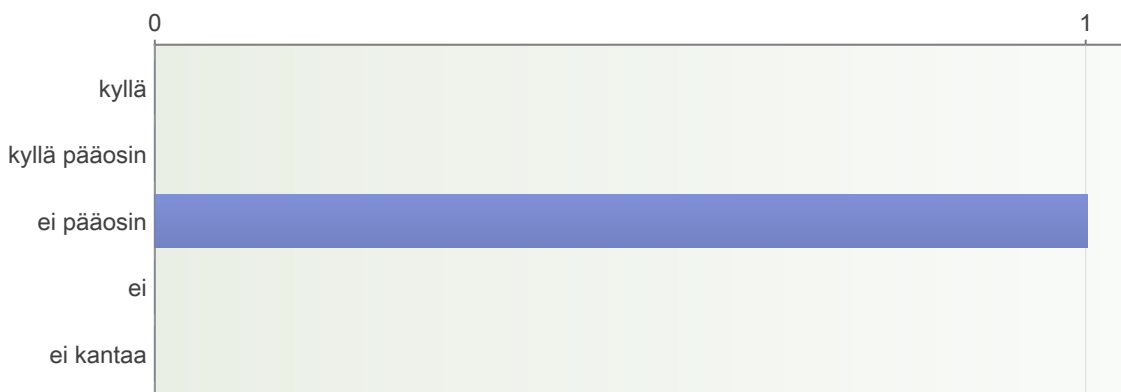
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kun asiakas tarvitsee sekä maakunnan liikelaitoksen palveluja että suoran valinnan palveluja, ei hänen palvelunsa muodosta saumatonta ketjua. Liikelaitoksen velvollisuus on lähettää asiakas hänen valitsemalleen suoran valinnan palveluntuottajalle, kun kyse on ko. palveluvalikoimaan kuuluvasta palvelusta.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

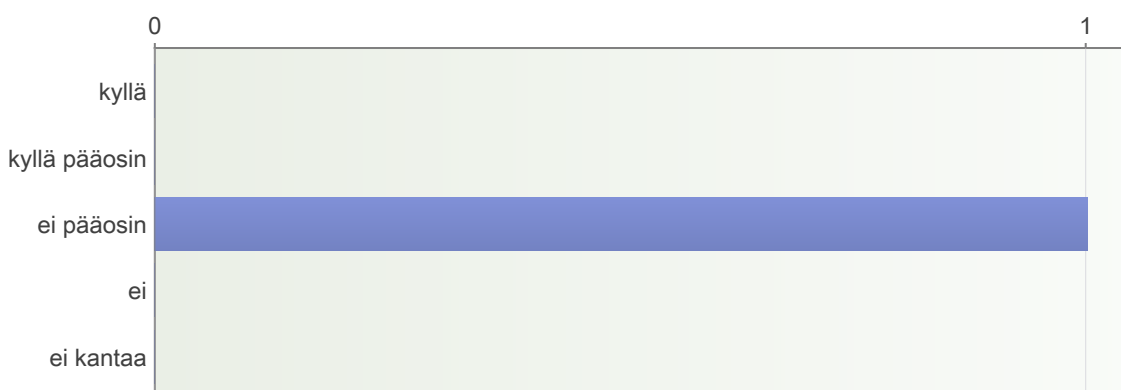
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia arvioida palveluntuottajan palvelujen laatua kuin vasta jälkikäteen mahdollisten reklamaatioiden tai hoitokomplikaatioiden kautta.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Osa järjestämisestä on annettu liikelaitokselle asiakassetelin myöntämisen muodossa.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

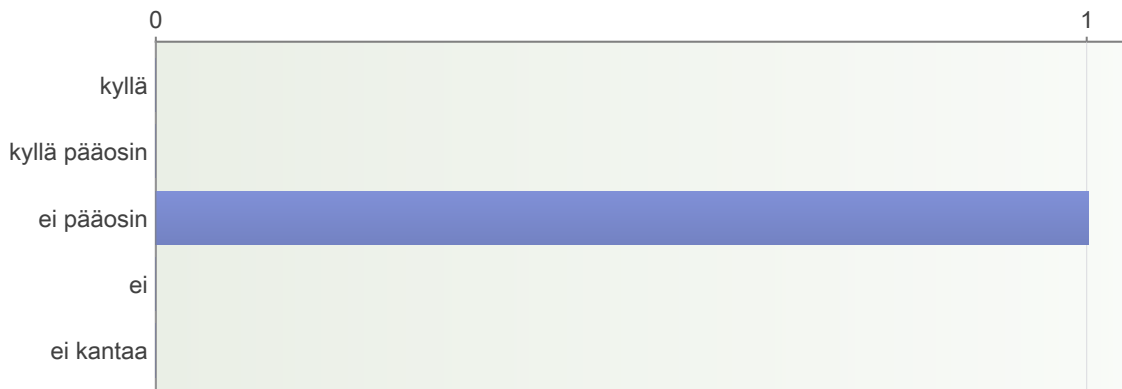
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

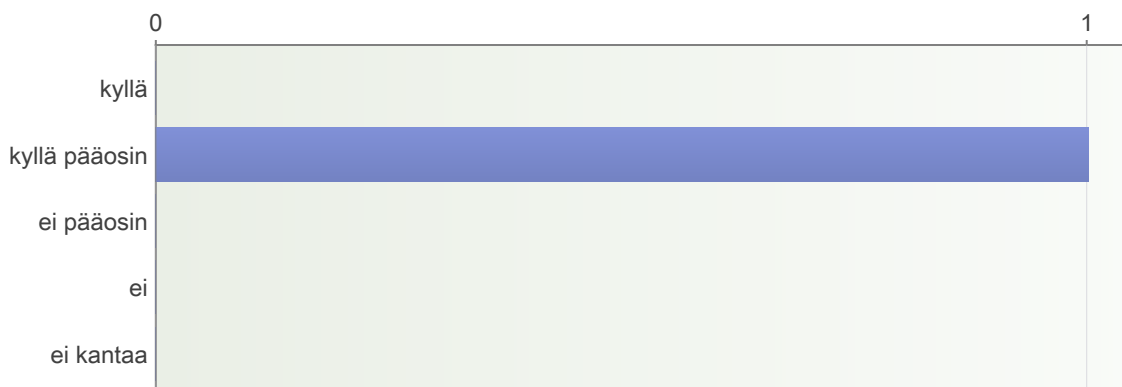
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä todetaan, että Terveyden ja hyvinvoinninlaitos valmistelee tarvetekijöille painokertoimet. Esityksestä ei selviä määräytymisperusteet.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

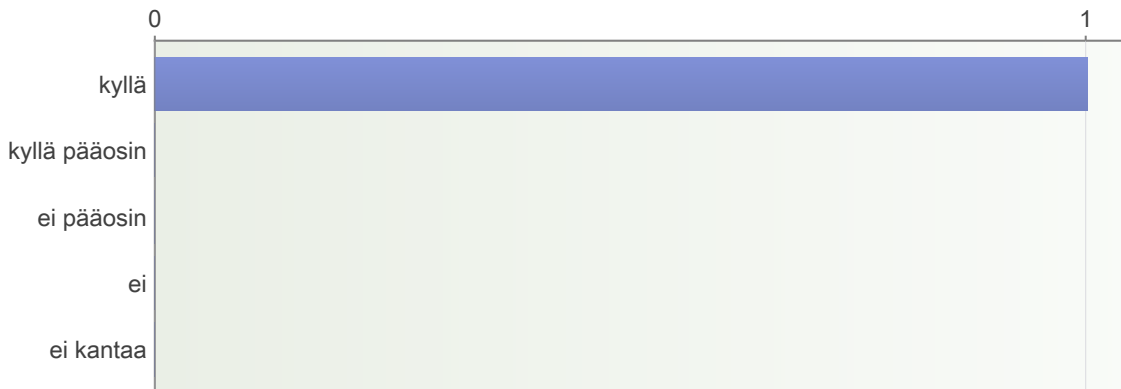

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

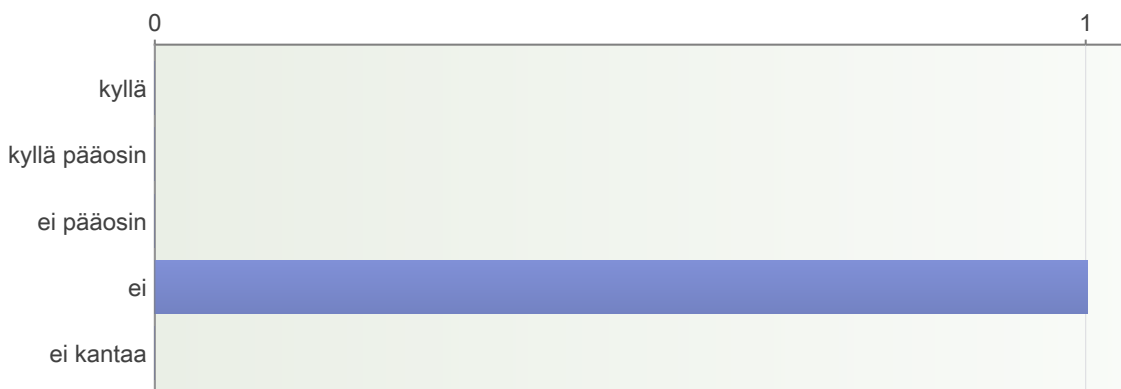

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

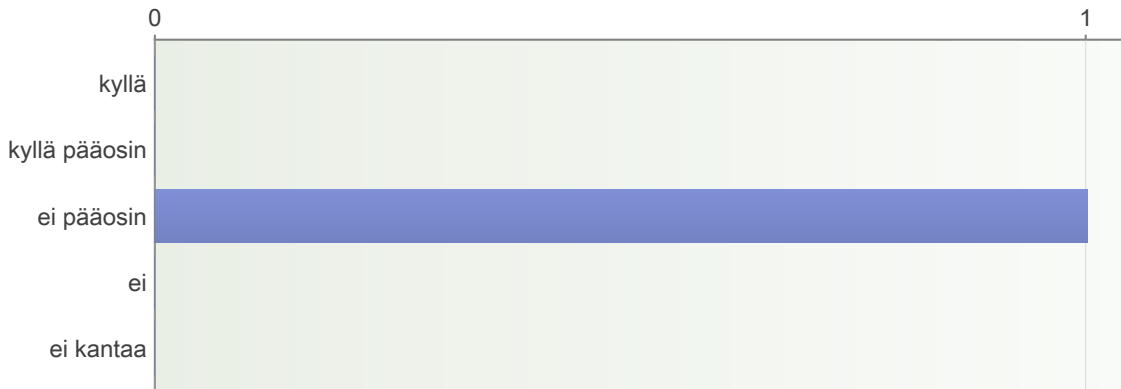
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Velvoite asiakassetelin käyttöönottoon on siirrettävä alkavaksi aikaisintaan 1.1.2021.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

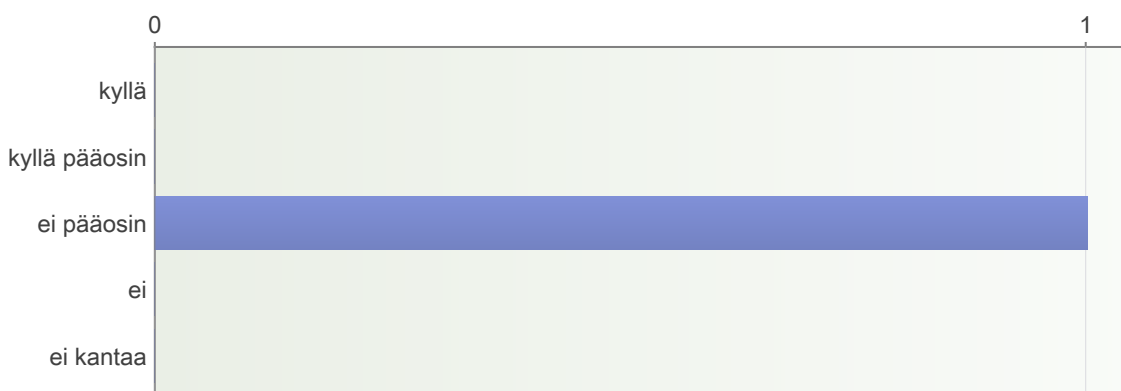
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riskinä on palvelujen tarjonnan kasvu kaupunkiseuduilla ja samalla tarjonnan väheneminen maaseutualueilla.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kts. edellinen vastaus

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalvveluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

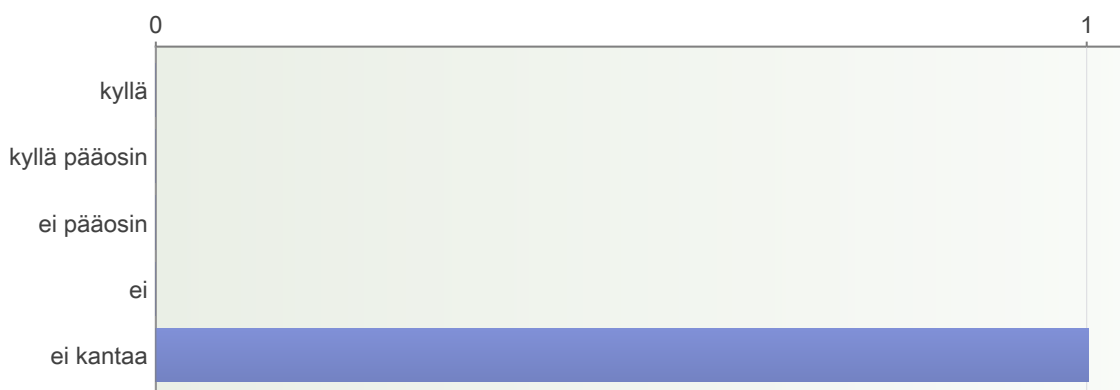

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

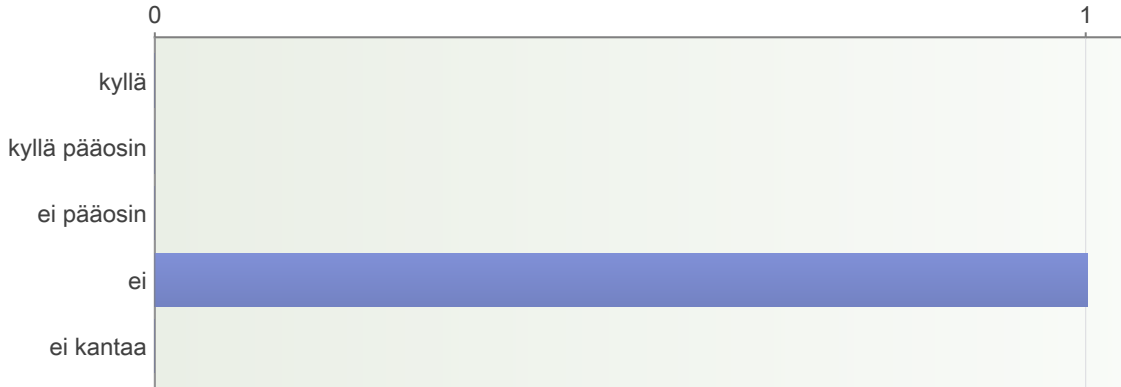

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen vertailtavuus on nykytilanteessakin hyvin tulkinnanvaraista. Lakiesityksen kaltaista järjestelmää ei ole toteutettu missään muualla. Vaikutusten arvio on lähinnä valistunut arvaus

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Hyvinvointia lisäävä ja kustannusvaikuttava ennaltaehkäisevä työ etäännyty palvelutuotannosta. Korjaavien palvelujen kysyntä kasvaa ja sen myötä yhteiskunnan kokonaiskustannukset

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- 34§: muissa kuin suoran valinnan palveluissa asiakas voi hakeutua palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan liikelaitoksen palveluyksikköön ilman sosiaali- ja terveyskeskuksen tai suunhoidon yksikön antamaan ohjausta. Asiakkaan ottaminen sairaalaan kiireetöntä sairaanhoitoa varten vaatii kuitenkin lähetteen. Voiko asiakas hakeutua kiireettömään erikoislääkärin konsultaatioon tai polikliniseen erikoissairaanhoidon ilman suoran valinnan palvelun lääkärin lähetettä?

37§: Maakunnan liikelaitoksella on oltava yksi tai useampi sosiaalityöntekijöistä, muista sosiaalihuollon ammattihenkilöistä ja tarpeen mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä muodostettu ryhmä, joka työskentelee maakunnan alueella sosiaali- ja terveyskeskusten yhteydessä.

Edellytetäänkö, että maakunta lähettää liikelaitoksen virassa olevan lääkärin tekemään sote-keskukseen tarvittaessa mielenterveyslain mukaisen lähetteen sekä mahdollisen virka-apupyynnön potilaan saamiseksi tahdosta riippumattomaan hoitoon?

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- 28§ Poistetaan ehto, jonka mukaan henkilökohtaisella budjetilla ei voi saada maakunnan liikelaitoksen palveluja.
34§ Asiakkaan ottaminen sairaalaan kiireetöntä sairaanhoitoa varten edellyttää kuitenkin terveydenhuoltolain 52 §:ssä tarkoitettua lääkärin tai hammaslääkärin tutkimukseen perustuvaa lähetettä.
Muutetaan: Asiakkaan ottaminen kiireettömään erikoissairaanhoidon edellyttää kuitenkin terveydenhuoltolain 52 §:ssä tarkoitettua lääkärin tai hammaslääkärin tutkimukseen perustuvaa lähetettä.

Poistetaan 37§: Maakunnan liikelaitoksella on oltava yksi tai useampi sosiaalityöntekijöistä, muista sosiaalihuollon ammattihenkilöistä ja tarpeen mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä muodostettu ryhmä, joka työskentelee maakunnan alueella sosiaali- ja terveyskeskusten yhteydessä.
Annetaan sen sijaan maakunnalle itsenäinen päätösvalta yhteistyön toteuttamisesta sosiaali- ja terveyskeskusten kanssa.